

ГЕРОЇЧНА БОРОТЬБА УКРАЇНИ ПРОТИ ПОВНОМАСШТАБНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ

Автор: Олександр Палій

історик, старший науковий співробітник
Київського Університету ім. Бориса
Грінченка, кандидат політичних наук

Після приходу до влади Путіна Росія почала готуватися до війни проти України і всього західного світу.

Кремль прагнув знищити Україну й використати її ресурси, бо без робочих рук і ресурсів України Росія виявилася нездатною виробляти майже нічого конкурентоздатного. Росія нічого не могла запропонувати світові крім продуктів гниття бактерій — нафти й газу, та й то відібраних в корінних народів Сибіру. Російська економіка постійно примітивізувалася й виявилася нездатною виробити майже нічого потрібного людям. А крім того, Україна знищила імперські міфи Росії, чітко вказуючи, що Росія є лише крадієм чужих земель і історії, зокрема історії Київської Русі, та й самої своєї назви, взятої з чужинецької мови. Гуманістична культура України, заснована на християнських та демократичних цінностях, є заздалегідь «прозахідною» і ворожою тиранії. Будь-який національний рух в Україні є європейським за своєю природою, оскільки таку ж природу має й сама Україна.

Підписуючи десятки міжнародних договорів, що забороняли агресію, Росія насправді прискорено озброювалася для війни за переділ світу. Упродовж 2000 -2022 рр. Росія витратила на переозброєння біля 1 трильйона доларів США, і вийшла на 1 місце серед п'ятірки найбільших військових держав світу за військовими витратами у відсотках ВВП.

У боротьбі проти України Росія підняла антинаукове гасло «Новоросії» - буцімто так колись називалися землі Півдня України. Насправді, жодної «Новоросії» в історії не існувало. Цим гаслом Росія намагалася виправдати позбавлення українського народу права на існування, культуру, історію і саме

життя на його власній одвічній землі. По суті це гасло таке ж фашистське, як і «Лебенсраум» («життєвий простір») фюрера фашистської Німеччини Адольфа Гітлера.

Сама назва «Новоросії» є абсурдною. Частина земель, які Москва намагалася назвати «Новоросією», у сиву давнину належали Київській Русі. Землі Північного Причорномор'я контролювалися Київським князівством з виходом до Чорного моря – через міста Олешки (Херсонська обл.), та Білгород (Одеська обл.). Київське князівство, як відомо, було засноване в V-VII ст. і проіснувало до 1471 року, наприкінці своєї історії контролюючи Чорноморське узбережжя, зокрема Очаків.

Крім того, Запорізька Січ першою контролювала більшість нинішніх областей Півдня і Сходу України (починаючи з Миколаївської й закінчуючи Луганською). Землі Запорозької Січі у 16-17 століттях сягали на сході до річки Дон, що підтверджено універсалами короля Стефана Баторія і гетьмана Богдана Хмельницького. Натомість, ще на початку XVIII ст. оборонна межа, що захищала Росію від Кримського ханства, проходила по «Засічній лінії», лише за 200 км від Москви. Щоправда, десятиліття з 1764 по 1775 і шість років з 1796 по 1802 роки на Півдні України існувала Новоросійська губернія. Однак ця штучна назва не прижилася на одвічних землях Запорізької Січі, тож мешканці Півдня і Сходу України вперше її почули в 2014 році.

Підготовку нападу на Україну Росія супроводжувала брехливою антиукраїнською пропагандою. Улітку 2021 р. президент Росії Путін видав від свого імені статтю, в якій назвав Україну «квазідержавним утворенням». Хоча насправді «квазідержавним утворенням» швидше була Російська імперія, яка в 1917 р., як казали російські письменники, без жодного опору «злиняла за тиждень», а в 1991 р. - іще швидше. Навіть міліція, багатомільйонна армія і КДБ, де тоді працював Путін, не захистили СРСР. То хто квазідержавне утворення? Демагогія Путіна була настільки сповнена пересмикуваннями, що якби з неї забрати брехню, там нічого б не лишилося, крім погроз Україні.

Путін у своїй статті брехав, що «мешканці Луганська і Донецька взялися за зброю» під впливом трагедії в Одесі 2 травня 2014 р., коли внаслідок розстрілу російськими бойовиками мирної проукраїнської демонстрації і пожежі в Будинку профспілок загинули більше 40 осіб. Насправді загін російського офіцера Гірка заховив українські міста Слов'янськ і Краматорськ і почав війну на місяць раніше подій в Одесі.

Крім наміру знищити Україну, Кремль планував загарбання і перерозподіл усього світу. Переситившись вкраденими у народів Росії грішми, деградоване, старіюче російське керівництво захотіло «величі» й людської крові.

Однак, російське суспільство марило самозвеличенням, зневагою до вільного світу і людської гідності. Загарбуючи чужі землі, російське керівництво отримувало підтримку росіян, що прагнуть безкарної крадіжки чужих земель і ресурсів, та компенсації за приниження у власній країні через війну і підкорення інших народів. Крім того, російський мілітаризм був покликаний відволікати увагу від відсталості країни, приховувати, з якою зневагою Кремль поводить ся зі своїм народом. Натомість, війна перекладала всю відповідальність за це на зовнішніх ворогів.

У грудні 2021 року Росія висунула країнам Заходу «ультиматум»: вивести всю воєнну інфраструктуру НАТО з країн Східної Європи, що вступили до Альянсу після 1997 року і відмовитися від самої теоретичної можливості розширення НАТО. На практиці це означало вимогу розпустити НАТО і зробити його східноєвропейських членів беззахисними перед російською агресією, та переділити світ не за волею народів, а за забаганками Кремля. Аби надати ваги своїм вимогам, Москва почала погрожувати країнам Заходу ядерною та гіперзвуковою зброєю. Розрахунок Кремля був на те, що Захід злякається ядерного шантажу Росії, і віддасть Росії на поталу Україну або й усю Східну Європу.

Крім того, восени 2021 Росія через свого сателіта з Білорусі різко загострила ситуацію з незаконним переправленням біженців до Польщі. Це було частиною «гібридної» атаки на Україну і Європу: через створення міграційної кризи в Польщі і Європі Росія планувала відволікти Європу від запланованої російської агресії проти України. З цією метою Росія й Білорусь завезли на територію Білорусі десятки тисяч мігрантів, які почали силою проривати кордон з Польщею.

Восени 2021 р. Росія під приводом спільних навчань з Білоруссю продовжила масштабне накопичення військ та військової техніки на кордонах України. При цьому російське керівництво багаторазово запевняло світ, що не буде нападати на Україну. Водночас, російська пропаганда Москви безглуздо звинувачувала Україну, що це сама Україна має намір почати наступ на окуповані Росією з 2014 року території на Донбасі, буцімто як раз у той момент, коли Росія накопичила 200-тисячну армію на кордонах України.

Проте, американська розвідка заздалегідь викрила наміри Кремля. Ще у вересні 2021 р. у Держдепартаменті США порадили керівництву України «рити траншеї». У листопаді 2022 р. Сполучені Штати поширили серед своїх союзників зібрані докази планів Росії напасти на Україну. Почалися переговори з Росією, під час яких країни Заходу намагалися застерегти Росію від вторгнення в Україну. Кремль використовував ці переговори з метою «заговорити» питання, втомлюючи західних лідерів своїми довгими історичними брехнями.

Тим часом, США діставали все точнішу інформацію про російські плани. США попередили Україну про напями російського вторгнення, а також про те, що Росія створює списки українців, які підлягають розстрілу та відправленню в концентраційні табори після вторгнення.

Країни Заходу поступово усвідомлювали, що якби вторгнення Росії в Україну стало успішним, далі Кремль діяв би стрімко, націлився на наступні держави Європи й поставив під загрозу мир у всьому світі.

Крім того, поступки агресивній Росії могли призвести до майбутніх агресій не тільки з боку Росії, а й інших авторитарних чи тоталітарних держав.

Окремі країни Заходу в січні 2021 р. почали постачати Україні протитанкову та переносну протиповітряну зброю. Особливо відзначилася в цьому Велика Британія, США, Польща, Туреччина, Канада, Чехія, Словаччина та всі три країни Балтії — Латвія, Литва й Естонія. Надзвичайно активну роль в підтримці України зіграв тодішній прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон. Він якось зізнався, що мав особисті рахунки з російським імперіалізмом — його прабабця в XIX ст. втекла від геноциду черкеського народу до Туреччини й була продана як рабиня її майбутньому чоловікові.

Хоча поставки західних озброєнь були безцінні для України, оскільки надходили у часи гострої небезпеки, вони все ж були надто запізнілі й досить обмежені, щоб змусити Росію переглянути її агресивні наміри.

24 лютого близько 4 години ночі Росія віроломно, без оголошення війни вдерлася в Україну. По території України почали завдавати ракетних і бомбових ударів.

Російські війська вдерлися до України поблизу Харкова, Херсона, Чернігова, Сум, увійшовши з Росії, Білорусі й тимчасово окупованого Росією Криму. Із прикордонних районів Білорусі відбулося вторгнення російських військ, завдавали ракетних та авіаційних бомбових ударів по території України, хоча за кілька днів перед тим білоруське керівництво присягалось, що з її території не буде агресії проти України.

Одночасно з нападом Путін виступив з промовою, у якій оголосив не війну, а «спеціальну операцію» проти України, і заперечив право на існування України і українського народу. Зокрема, він сказав, що буцімто Україна не мала традицій державності (хоча князівська державність в Україні, що тривала з V-VI до XV ст., незрівняно довше, ніж державність Росії, так само як і козацька

державність, яка закінчилася лише щойно в ХІХ ст. із Задунайською Січчю). Аби виправдати свої зазіхання на українські землі, Путін звинуватив Україну, де регулярно відбувалася демократична зміна влади, у фашизмі, абсурдно й бездоказово звинуватив Україну в буцімто спробах створити ядерну зброю і закликав українських військових скласти зброю, а також пригрозив ядерною зброєю усім, хто заважатиме російській агресії.

Коячи агресію, Росія діяла так, ніби не існує міжнародного порядку, ігноруючи Женевські конвенції, Статут ООН, Гельсінські угоди всі з багатьох регіональних угод, підписаних Москвою.

Насправді звинувачення у фашизмі найбільше стосувалися самої Росії. Адже саме зовнішня агресія є типово фашистською політикою.

У Росії звинувачення у фашизмі стали лайкою, справжній сенс якої втрачено, якою таврують будь-який народ, який не подобається Кремлю.

Тим часом загальновизнані риси фашизму притаманні саме Росії: теорія життєвого простору («руського міра»), відмова іншим народам у праві їхнього вибору, територіальна експансія, мілітаризм, тоталітаризм, культ панування над іншими, антиіндивідуалізм, зневага до демократії, утвердження насильства та терору з метою придушення політичного супротивника та будь-яких форм інакодумства, однопартійність, вождизм, заперечення демократії та відкритості суспільства. Фільтраційні концтабори та мобільні крематорії Кремль створив одразу після вторгнення в Україну.

Американський історик Тімоті Снайдер писав у газеті «Нью-Йорк Таймс»:

«Фашизм зазнав поразки на полях битв Другої світової війни. Тепер він повернувся, і цього разу країною, яка веде фашистську руйнівну війну, є Росія. Якщо Росія переможе, це надихне фашистів по всьому світу.

Сьогоднішня Росія відповідає більшості критеріїв, які зазвичай застосовують вчені для фашизму:

є культ навколо особи єдиного лідера Володимира Путіна;

є "культ мертвих", що тягнеться від часів Другої світової війни;

є також міф про минулий золотий вік імперської величі, який має бути відновлений війною зілжувального насильства — вбивчою війною Росії проти України ХХІ століття.

«Антифашизм» просто став правом російського лідера призначати національних ворогів. Справжнім російським фашистам, таким як Олександр Дугін та Олександр Проханов, приділяли час у ЗМІ, а сам пан Путін спирається на творчість російського фашиста Івана Ільїна. Для президента "фашист" чи "нацист" — це просто той, хто протистоїть йому чи його плану знищення України. Українці – "нацисти", бо не визнають, що вони росіяни, і чинять опір. Символ Z, мітинги, пропаганда, війна як очищуючий акт насильства та котловани смерті навколо українських міст – це все дуже зрозуміло. Війна проти України – це не лише повернення до традиційного фашистського поля битви, а й повернення до традиційної фашистської мови та практики. У війні Росії з Україною «нацист» просто означає «ворог-недолюдина» — хтось, кого росіянам дозволено вбити. Мова ворожнечі, спрямована проти українців, полегшує їх вбивство, як ми бачимо в Бучі, Маріуполі та в усіх частинах України, що були під російською окупацією. Братські могили – це не якийсь нещасний випадок війни, а очікуваний наслідок фашистської війни на руйнування. Фашисти, які називають інших людей «фашистами», — це фашизм, доведений до своєї нелогічної крайності як культ нерозумності. Це остання крапля, якою мова ворожнечі перевертає реальність, а пропаганда стає прямою вимогою дії. Називати інших фашистами, самому будучи фашистом, є основною путіністською практикою. Я назвав це "шизофашизмом". В українців найелегантніше формулювання. Вони називають це "рашизмом". Якби Україна не чинила опір, ця весна стала б темною для демократій усього світу».

Для багатьох у світі та Україні, хто не досить розумів історію, напад Росії на Україну виявився шоком.

Попри попередження США, Україні на кількох напрямках не вдалося швидко зупинити наступ Росії. У перший день агресії Росія захопила Чорнобильську

АЕС. Через зраду Україна не змогла знищити мости, що вели з Криму, та надійно замінювати шляхи. Завдяки цьому, а також раптовості й масованості нападу Херсонщина, південь Запорізької та Донецької областей за кілька днів були окуповані ворогом. Крім того, далася взнаки мала кількість ракетної техніки на озброєнні України, що було зумовлено впровадженням хибних пріоритетів у передвоєнні часи, коли для армії закуповували транспортні літаки та інші малоефективні речі замість ракет і ракетних комплексів, на які постійно «не вистачало» грошей.

Проте на більшості ділянок фронту, що простягнувся на півтори тисячі кілометрів, українським Збройним Силам та Територіальній обороні вдалося з перших годин почати завдавати російським окупантам важких втрат. У перші дні війни щодня гинуло близько тисячі окупантів.

Генерал збройних сил Австралії у відставці Мік Райан писав: *«Українські військові використовують тактику «корозії», щоб позбавити ворога можливості вести бій так, як він хоче... Україна завдає удару у слабкі місця росіян, використовуючи окремі частини своїх сил, щоб уповільнити наступ російської армії та деморалізувати її солдатів. Українські сили знищували ворожі комунікаційні мережі, лінії постачання та тили, а також артилерію та командні пости. Ця українська стратегія втілювалася з дисципліною та сміливістю... Виснажуючи російську армію фізично, інтелектуально та морально, українці просунулися ще далі в мистецтві війни. Вони ведуть війну 21 століття. Українці — майстри в ній. Україна за великим рахунком відмовилася воювати так, як хоче воювати Росія. Вона розробила та впровадила свою власну військову стратегію з великою дисципліною. Інші країни можуть багато чому навчитися у Збройних Сил України».*

Кожна ділянка лінії оборони утримувалася ціною надзусиль, поту і крові захисників України. Противника було більше, у нього було більше озброєння і техніки, він вибудовував стіни вогню. Але українці тримали позиції і рубежі, пишучи новітню воєнну історію, за яку не буде соромно ні сучасним українцям, ні їхнім дітям та онукам.

Генеральна Асамблея ООН у своїй резолюції від 2 березня 2022 року засудила дії Росії та назвала їх агресією проти України. Міжнародний суд ООН в Гаазі 16 березня 2022 року зобов'язав Росію припинити розпочату війну в Україні.

У відповідності до фактично фашистської ідеології «руського міра», Росія одразу розпочала політику геноциду українського населення на окупованих територіях. Першими на окупованих територіях окупанти створювали катівні й концтабори — так звані «фільтраційні табори». Робили це навіть в школах і дитячих садочках, в лікарнях. Там вони страчували людей, гвалтували, робили жахливі речі з жінками, чоловіками і навіть з дітьми.

Така політика масового терору була зумисне організована російським керівництвом, аби зламати дух українців. В селі Ягідне на Чернігівщині росіяни організували концтабір, де утримували близько 300 осіб, серед них немовлят. У жахливих умовах багато людей померли.

В одному з сіл на Миколаївщині окупанти вивели на страту всіх чоловіків, роздягли їх на морозі, і лише українська контратака врятувала їх від розстрілу.

Російський звірства були у сотні разів більшими, ніж навіть терор нацистів під час Другої світової війни. У м. Ірпені на Київщині за три роки нацистської окупації 1941-44 рр. було вбито в десятки разів менше людей, ніж за місяць російської окупації. У м. Бучі з 4 тисяч людей, що залишилися в окупації, менше ніж за місяць було вбито більше 10%. У багатьох із розстріляних пострілами в потилицю людей були зв'язані руки за спиною білими стрічками, які російська армія вимагала від українців носити на одязі як знак їхньої етнічної приналежності.

У доповіді Організації з безпеки та співробітництва в Європі наведено фото- та відеодокази того, що *«російські війська здійснювали цілеспрямовані організовані вбивства мирних мешканців Бучі, виявлених застреленими зі зв'язаними за спиною руками»*. У звіті йдеться про камери тортур у Бучі, розділені бетонними стінами, включаючи кімнату, яка, використовувалася для страт, зі слідами від куль на стінах. В іншій кімнаті були виявлені сліди тортур та закатованих людей, вкритих опіками, синцями та рваними ранами. Також у селі Бучанського

району у підвалі виявили тіла 18 чоловіків, жінок та дітей. У звіті йдеться про те, що деяким із них відрізали вуха, а іншим виривали зуби. У місії ОБСЄ згадали про велику кількість жінок і дівчат, які зазнали сексуального насильства з боку російських окупантів.

Російські солдати багато разів зізнавалися, що керівництво заохочувало їх за вбивство цивільних українців. Підрозділ російських військ, що був причетний до масових звірств у м. Бучі на Київщині, невдовзі був нагороджений спеціальним указом Путіна.

Садистична жорстокість росіян по відношенню до українців, бруд їхнього фізичного й морального життя надзвичайно наочно показав українцям брехливість російських історичних міфів. Українці переконалися, що росіяни — чужинці.

Росія подавала цю війну як зіткнення західної і російської цивілізацій. Насправді це ніяке не зіткнення цивілізацій, бо не є цивілізацією морально-етична система координат дикунів. Не є цивілізацією суспільство, яке ще не доросло не те, що до християнських заповідей "Не вбий. Не вкради", а навіть до базових людських інстинктів.

Росіяни навмисне блокували та обстрілювали колони біженців, аби примножити людські страждання, стріляли по автомобілях біженців з написом «Діти», розбомбили безліч шкіл і лікарень. Загалом станом на 15 серпня 2022 р. в Україні внаслідок повномасштабної агресії Росії 2300 закладів освіти було пошкоджено, з них 286 повністю знищено. Це робилося задля того, щоб зламати опір українців, і щоб за особистими бідами в українців не вистачило сили й духу боронити спільне — Батьківщину. Станом на 15 серпня 2022 р. з відомих випадків постраждали 1072 дитини: 361 було вбито російськими окупантами, 711 поранено.

У Маріуполі російські окупанти скинули авіабомби на приміщення Драматичного театру, де загинули сотні людей.

За перші півроку війни Росія убила десятки тисяч українців, мільйони стали біженцями. Загалом було зруйновано життя мільйонам людей.

Ось як писав до своєї мами, вбитої російськими агресорами, 9-річний хлопчик з Гостомеля: *«Мама. Цей лист – подарунок тобі на 8 березня. Якщо ти думаєш, що даремно мене виховувала, то ти помиляєшся. Дякую за найкращі 9 років життя! Дуже дякую за дитинство! Ти найкраща мама у світі. Я тебе ніколи не забуду Бажаю тобі щастя на небесах. Бажаю тобі потрапити до раю. Я намагатимусь гарно поводитися, щоб потрапити до раю. Цілую тебе, Толя!».*

Приклади російської дикості шокували українців.

У Вознесенській церкві на Чернігівщині, де російські війська облаштували свій штаб, окупанти розстрілювали місцевих жителів. Про це повідомили у ДСНС.

В Ірпені Київської області російські окупанти спалили "Біблії" та знищили будівлю християнської місії. росіяни спалили християнські книги на вулиці Виговського, 1 біля християнської місії «Євразія». Помешкання місії росіяни також повністю зруйнували.

На Чернігівщині росіяни смажили шашлики у церкві й стріляли в ікони, так само, як робили їхні предки-залішани у XII столітті.

Давньогрецьке слово «трофей» колись означало пам'ятник, складений зі зброї та обладунків ворожої армії та поставлений на тому місці поля битви. Росіяни «винайшли» нове значення цьому слову: трофейні дитячі мобільні телефони, жіночу білизну, килими, пральні машини, унітази та собачі будки, вкрадені російськими окупантами в боях з мирним населенням України.

Ось як про це розповів учасник подій Костянтин Гудаускас – у минулому журналіст і правозахисник із Казахстану, який у Бучі врятував сотні сімей:

«Після того як я бачив українських хлопців на блокпостах, дивлячись на росіян, думав, що потрапив кудись у чистилище. Вони були такі брудні, ніби у Ворзелі років зо два стояли і не милися.

Одного разу я віз собачий корм. Там були німецькі консерви. Буряти забрали цілий пакунок, а потім ще сказали, що дуже смачні консерви. Був момент, коли

я поїхав у Бучу по дівчинку з осколковим пораненням голови. Навіть не можу згадати, скільки разів орки наводили на поранену дитину зброю і казали: "Давай ми її вб'ємо, і тобі нікуди не треба буде їхати". 15 березня я побачив, як убили вченого. Була друга половина дня. Навпроти його будинку росіяни зробили штаб. Прямо на БМД в'їхали на подвір'я, зламали ворота. Він вибіг надвір і кричав: "Хлопці, що ж ви коїте?" Той, хто сидів на БМД, вистрілив із пістолета. З табельної зброї, не з автомата. Вистрілив у абсолютно беззбройну людину. Багато разів я бачив, як просто так убивають людей, які йдуть вулицею. Я не знаю, чи була це розвага. Спочатку містяни намагалися ходити вулицями, обвішувалися білими ганчірками, – так у єврейських гетто вішали зірки. А потім перестали виходити з дворів, бо вбивали всіх. Біля блокпостів було особливо багато тіл. Вони розстрілювали всіх, хто намагався втекти з Ворзеля.

Одна з моїх останніх евакуацій – літня жінка. На схилі літ вона із чоловіком переїхала у Ворзель зі Львова, бо там добрий клімат для серця чоловіка. Тільки через те, що вони говорили українською, їх привели в підвал. Там лежали вбиті люди. Чоловіка цієї жінки теж убили, а вона провела в підвалі з мерцями практично всю окупацію. Росіяни закидували туди димові шашки, бо вона – українка. Вона осліпла за цей час... І ще була одна жахлива історія, після якої я дві доби не міг заснути. Повернувся, сів у машину, рушив із місця і зрозумів, що не один у салоні. Обернувся і побачив маленьке тіло і змордовані очі дівчинки, сповнені сліз: "Врятуйте мене, будь ласка". У голові туман, не пам'ятаю, як я виїхав звідти. Ми їхали довгі три години (щоб ви розуміли, від Ворзеля до Києва було 100 постів), і вона всю дорогу розповідала, як провела останні десять днів у підвалі, де росіяни в неї на очах убили маму. Не просто вбили, а так підстрелили, що мама два дні спливала кров'ю. І весь цей час на очах жінки, яка вмирає, покидьки твалували її 15-річну дочку. То були не чеченці, а росіяни. 20-річні пацани. І вони говорили, що так чинитимуть з усіма українськими жінками, щоб вони більше ніколи не народжували українських дітей. Дівчинка періодично непритомніла. Вони обливали її холодною водою та продовжували

твалтувати. Ця історія вбила в мені людяне ставлення до росіян. До цього я думав, що не всі вони однакові, є якісь нормальні...

Коли я їхав із Бучі, узяв із собою лише одну річ – прапор України, з яким я ходив на Говерлу на 30-річчя незалежності. Орки вже йшли геть, але ще точилася стрілянина. Ми поїхали до Уваровського будинку і підняли прапор. А 2 квітня у Ворзель зайшли Збройні Сили України».

За задумом Кремля геноцид українців у Бучі мав повторитися на всій території України, в усіх містах і селах. Саме звідси цілі Кремля про «денацифікацію» — цим словом Росія позначила знищення українців і всього українського.

Показово, що більшість російського суспільства підтримало напад Росії на Україну, мародерства та злочини проти українців. Чимало істориків стверджують, що така масова аморальність росіян зумовлена тим, що кам'яна доба в Центральній Росії — на території формування російського етносу — закінчилася на кілька тисяч років пізніше, ніж у більшості країн Європи, зокрема в Україні. Між тим первісне суспільство — це спільнота, де поняття загальної правди не існує або воно вкрай слабе. Індивідуальні «правди» кожного члена племені зводяться до тези: «що мені вигідно, те й правда», звідси масова аморальність росіян. В архаїчних суспільствах домінує культ вождя, який має бути найсильнішим, найспритнішим, найхитрішим, і авторитет якого має бути непохитним, беззаперечним і тотальним. Сліди цього первісного світогляду ми бачимо досі в Росії. У первісних суспільствах люди переважно не взаємодіють з представниками інших спільнот, а люто б'ються за бідні ресурси. Яка тут емпатія і яка людяність? Якщо за даними римських і грецьких істориків ще півтора тисячоліття тому предки росіян у Залісся їли одне одного, тож чи варто дивуватися, що російські солдати чинили жахливі злочини проти людей в Україні та їли собак?

По-друге: визначальну роль у становленні країн і народів відіграють батьки-засновники держав. Якщо вони — Джордж Вашингтон, Бенджамін Франклін і Томас Джефферсон, то виходять Сполучені Штати Америки. Якщо це Володимир Мономах, який у XII столітті закликав скасувати смертну кару,

«не караючи смертю ні правого, ні винного», то це саме та спадщина, яка виводить на вулиці мільйон людей в Україні за побитих студентів.

А якщо батьки-засновники й сучасні авторитети країни — це тирані Олександр Невський, Іван Грозний, Петро І чи Сталін?

По-третє: варто розуміти, що нищівне для усталених соціальних структур монголо-татарське іго тривало в Росії утричі довше, ніж, наприклад, в Україні (у 1237–1480 роках проти 1240–1320 рр.) А періодична залежність Москви від держав Чингізидів тривала аж до початку XVIII століття.

По-четверте: слід усвідомлювати, що багато століть суть російської історії зводилася до боротьби з віяннями з Європи та до стирання слідів європеїзації — монголо-татарами, Іваном Грозним, більшовиками, Путіним.

Нарешті, по-п'яте: варто розуміти, що менш ніж двісті років тому 90% росіян були рабами, котрих продавали на базарах як худобу і котрі самі мали право тричі продавати своїх власних дітей. І кріпацтво тривало в Росії не 80 років, як в Україні, а протягом усієї історії Московщини до 1861 року.

Українці з неймовірним героїзмом опиралися ворогові. Беззбройні українці, які руками зупиняли ворожі танки, надзвичайно вплинуло на свідомість і світосприйняття Заходу та його підтримку України. Прості українці творили історію, нагадуючи Заходу про його власні цінності, стверджуючи правдивість поета: *«Любов к Вітчизні де героїть, там вража сила не устоїть, там грудь сильніша од гармат»*. Чернігів, Суми, Харків, Охтирка, Маріуполь, Баштанка, Вознесенськ та багато інших міст і сіл України продемонстрували безліч подвигів цивільних. У Баштанці на Миколаївщині 78-річний дідусь, якого не взяли до Територіальної оборони через його поважний вік, першим підпалив «коктейлем Молотова» ворожий «Град» і зупинив колону ворожої техніки.

На межі Полтавської і Сумської областей інший український дідусь виявив неабияку винахідливість. Він здійняв український прапор над залишеним ворожим танком та підпалив місток, після чого інші 4 російські танки

розстріляли свій танк, вважаючи його українським, а інший ворожий танк утопився разом з екіпажем, долаючи міст через річку. Одним українським прапором і кмітливістю дідусь знищив 2 ворожих танки з 5.

У Херсоні, Енергодарі, Новій Каховці та десятках інших міст українці з одними прапорами виходили на озброєних до зубів ворогів, попри масові репресії, страти та катування.

Значно гірше, ніж воювати з цивільними, виходило в Росії воювати з українськими Збройними Силами. У перший день війни російський десант на кількох десятках гелікоптерів спробував захопити аеропорт в Гостомелі під Києвом. Росіяни хотіли повторити історію успішного штурму українцями Донецького аеропорту в 2014 році. Тоді, у травні 2014 р., не було збито жодного українського гелікоптера, а українці не втратили жодного бійця, завдавши росіянам нищівних втрат.

Натомість у лютому 2022 р. у Гостомелі все пішло інакше. Українці на підльоті збили кілька гелікоптерів ворога, а далі за кілька днів артилерією й авіацією знищили більшу частину «елітного» десанту, залишки якого втікали, перевдягнувшись у цивільний одяг.

З метою оточити Київ з усіх боків росіяни також висадили десант біля аеродрому під Васильковом, на південь від столиці. Після жорстоких боїв російський десант був знищений, його залишки розсіяні.

Сотні російських диверсантів були викриті й знешкоджені в самому Києві. У Києві влада роздала бажаючим киянам десятки тисяч одиниць зброї, завдяки чому місто перетворилося на нездоланного для ворога «їжака».

У лютому Збройні Сили України відбили масований наступ росіян на Харків, знищивши багато ворожих колон на підступах до міста. Росіяни почали часто кидати техніку й здаватися в полон цілими групами, щойно побачивши солдатів ЗСУ. Також ворог був зупинений під Сумами і Охтиркою, росіян вдалося відкинути від Миколаєва.

Загалом у перший місяць війни лише у Київській, Сумській, Чернігівській областях були знищені тисячі одиниць російської бронетехніки.

За підрахунками нідерландського видання Огук за перші два місяці війни Україна взяла трофеями не менше 235 штук одних лише російських танків, не рахуючи сотень зразків іншої важкої техніки.

Часто прості цивільні або бійці Територіальної оборони знешкоджували загони росіян, забирали в них зброю та бронетехніку. На одній Полтавщині цивільні передали до Збройних Сил України десятки одиниць трофейної російської техніки, ще 11 одиниць танків було вилучено у мешканців області.

Закордонні розвідки прогнозували, що Україна впаде під російською навалою за кілька днів. Натомість, Україна вистояла і почала тіснити ворога з окупованих територій.

Особливо вражаючим в перші дні війни були успіхи українських Повітряних Сил ЗСУ. Росія багато разів бомбила українські аеродроми, сподіваючись знищити українську авіацію на землі. Натомість, її вдалося врятувати, непомітно для ворога перемістивши на нові аеродроми. Те ж саме сталося і з більшістю засобів української протиповітряної оборони. Українська ППО за півроку війни збила біля третини всіх літаків російської бойової авіації. Героїчна українська авіація завдала численні втрати російській авіації, захопити українське небо ворогові не вдалося. Подвиги українських льотчиків вивчатимуть у військових академіях світу, адже вони потужно б'ють значно сильнішого ворога, перевершивши усі прогнози провідних розвідок і штабів світу. Російське Міністерство оборони в серпні 2022 р. визнало втрат загиблими більше 200 російських льотчиків, не рахуючи тих, хто потрапив в український полон.

19-річний військовослужбовець з Національної гвардії України під Запоріжжям зі стареньких переносних зенітних комплексів «Ігла» збив 7 ворожих бойових літаків. За збиття перших 6 літаків йому присвоїли звання Героя України.

Найбільш потрібною Україні і водночас найбільш шляхетною в ті дні виявилася професія артилеристів-гармашів. Вправна українська артилерія своїм вмінням і досвідом компенсувала нечисленність у порівнянні з російською.

У березні були розбиті ворожі танкові колони на підступах до Броварів. В нагоді українським захисникам стали англійські протитанкові комплекси «FGM-148 Javelin» і британські «NLAW», які наочно довели вищість класу західних військових технологій над російськими, а також безпілотні літаки турецького виробництва «Bayraktar TB2». Водночас, дуже велику ефективність виявив і український протитанковий ракетний комплекс «Стугна-П» — приклад новітньої української зброї, а також українські ракети «Нептун», «Вільха» та ін. Уже в березні 2022 р. почалося звільнення від окупантів сіл на Чернігівщині, хоча обласний центр все ще перебував у щільній блокаді з трьох боків, під артилерійським обстрілом і бомбами ворогів.

21 березня 2022 р. було звільнено село Мощун у Київській області, яке стало форпостом на підступах до Києва. Утримати цей форпост було дуже важливим завданням. Мощун міг стати для ворога воротами на шляху до столиці. Проте українські воїни виявили тут велику мужність та військову майстерність. Ворожу понтонну переправу біля Мощуна було багаторазово знищено. Серед загиблих окупантів у Мощуні знайшли одного, який обіймав вкрадений у цивільних українців бойлер.

У березні українські війська почали по одному оточувати й знищувати ворожі гарнізони в селах на лівобережжі Київщині, перерізаючи ворожі лінії постачання. Практично на всіх окупованих територіях діяли українські партизани.

Кремль очікував здійснити бліцкриг і змусити Україну до швидкої зміни влади на проросійську. Та вже на третій день війни російські війська були виснажені запеклим опором ЗСУ. Росія вдалася до масованого терору проти мирних мешканців й обстрілів мирних цілей України.

Російський президент Путін з початку війни сховався у бункері, ховаючи крім себе й відходи своєї життєдіяльності в спеціальному чемодані. За даними російських ЗМІ, аналізи всіх, з ким він контактував, по кілька тижнів перевіряла охорона.

Натомість, президент України Володимир Зеленський відмовився евакуюватися з Києва, продовжив роботу в столиці й зустрічі з іноземними партнерами задля підтримки України. Його смілива поведінка й запальні звернення до світу посилювали симпатію до України у світі.

Наприкінці березня українським військам вдалося перерізати комунікації російському угрупованню, що тримало позиції на південь від Житомирської траси на Київщині. Ворог не витримав і побіг, майже все це угруповання було знищено під час втечі. Перед цим окупанти закатували старосту села Мотижин Ольгу Сухенко, її чоловіка Ігоря та сина Олександра.

Зупинити й ізолювати це угруповання допомогли стародавні Зміїні вали, що оточували с. Білогородку (давній Білгород). Як і тисячу років тому, ці вали втримали ворожі орди. Російські танки так і не змогли їх здолати.

Після відновлення українського контролю над комунікаціями на Півночі Київщини у ворога лишилася одна дорога для втечі через Чорнобильську зону. Зрештою, після усіх спроб втриматися, 30 березня 2022 р. все російське угруповання на Півночі Київщини обвалилося й побігло. Це відбулося попри те, що Росія застосувала загороджувальні загони з числа «кадирівців» - проросійських чеченців, які страчували втікачів з числа російських солдатів. Після розгрому під Києвом побігли й самі «кадирівці».

Українці виграли битву за Київ! Плани Росії знищити й репресувати мільйони киян, перетворити столицю України на велику Бучу зазнали краху.

Як заявив під час візиту до Києва прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон, *«Україна кинула виклик усім і відтіснила російські війська від воріт Києва, здобувши найбільший збройний подвиг XXI століття».*

Дорога на Білорусь була всіяна накраденими в українських домівках пральними машинами та холодильниками, які російські окупанти кидали під час спішної втечі. Крім того, російські солдати часто кидали свою техніку, перевдягалися в цивільний одяг та на крадених автомобілях втікали з України. Через зневагу російських командирів до солдатів росіяни розмістили свої позиції в «Рудому

лісі» поблизу Чорнобильської АЕС, у місцях, де радіаційний фон у сотні разів перевищує норму.

Водночас, російські окупанти не забували мінувати місцевість, будинки цивільних та навіть дитячі іграшки! Таку ж тактику терору проти цивільних радянська армія застосувала в Афганістані, а російська — в Чечні.

За кілька днів російські окупанти втекли з Чернігівської і Сумської областей, де також зазнали від українських військ великих втрат. Учасники ворожих колон розглядали пересування по цих областях як квиток на той світ. Втікаючи, росіяни підривали за собою мости, аби спинити українців, що гнали їх.

Як заявив колишній військовий экс-командувач Сухопутними військами Польщі, генерал Вальдемар Скшипчак, *"гордість Путіна – 1-а гвардійська танкова армія – елітні війська російської армії — були розбиті на полях України. Такої історичної поразки ніхто не очікував, а українці цю гвардію, гордість Путіна, гордість російських командирів побили. Те, що зустріли росіяни на полях в Україні, було для них великим шоком. Це було щось неймовірне, тому що всі ми – військові в НАТО – дивилися на цю 1-у гвардійську танкову армію з такою заздрістю, що вона така прекрасна, бойова, ідеально обладнана, сучасна, натренована армія. Виявилося, що це лише міф. Українці дуже швидко в перші тижні війни розібралися з тією "гордістю Путіна".*

Після перемоги під Києвом в Україну стали повертатися іноземні дипломати, евакуйовані перед початком вторгнення.

13 квітня 2022 р. українські військові ракетами «Нептун» поцілили у головний корабель російського Чорноморського флоту ракетний крейсер «Москва», який обстрілював мирні міста України. На початку вторгнення цей крейсер пропонував здатися захисникам острова Зміїний і отримав від них відкоша. Пошкоджений крейсер «Москва» швидко затонув, а російська пропаганда ще довго розповідала, що корабель своїм ходом пливе до Севастополя. Це стало значним успіхом України, тому що крейсер «Москва» становив лівову частку вогневої міці російського Чорноморського флоту й своєю системою

протиповітряної оборони міг забезпечувати прикриття висадки ворожого десанту.

З середини квітня 2022 р. Росія, проваливши перший етап війни, взялася за другий — спробувала захопити всю територію Луганської і Донецької областей. На початку війни, після прориву ворога з Криму, в Маріуполі в оточення потрапило угруповання українських військ, серед яких був полк «Азов». Українці мужньо обороняли місто. Росіяни нищили його квартал за кварталом, бомблячи житлові будинки, лікарні, школи й пологові будинки. Унаслідок російських бомбардувань Маріуполя за оцінками його мерії загинуло близько 22 тисяч цивільних громадян.

Оборона Брестської фортеці 1941 року тьмяніє перед обороною Маріуполя 2022 року. Брестська фортеця протрималася тиждень у німецькому тилу, у той час як решта радянських військ втікали. Цю історію роздули в СРСР до небачених масштабів, аби інформаційно перебити історію оборони Брестської фортеці поляками проти радянських і нацистських військ у 1939 р., а також аби подалі приховати факт спільного радянсько-нацистського параду у Бресті у вересні 1939 р. При цьому в 1941 р. у Брестській фортеці було радянських військ на цілу дивізію - майже 10 тисяч. Але є різниця між тижнем організованого опору у самій лише фортеці, і майже три місяці оборони міста в повній облозі.

Лише коли в гарнізоні Маріуполя почали вичерпуватися запаси харчів, зброї, ліків і води, більше 2 тисяч захисників Маріуполя змушені були скласти зброю. Захисники Маріуполя у вирішальний момент війни відтягли на себе значні сили ворога. «Таке відчуття, що не вони у нас в полоні, а ми у них!» - казав російський окупант, шокований вольовими якостями українських захисників-азовців.

У липні 2022 р. аби помститися українцям за мужній опір і влучні удари, Росія зібрала частину полонених захисників Маріуполя в одне приміщення в селі Оленівці на Донеччині і спалила його, вбивши й покалічивши більше 100 українських полонених, тим самим повторивши злочини нацистів, з їхніми печами і газовими камерами.

9 травня 2022 р., на День Перемоги, президент США Джо Байден підписав закон про «ленд-ліз» для України, тобто про масовану поставку озброєнь. Цим самим США вказували, що вважають Росію загрозою одного порядку з нацистською Німеччиною, проти якої США застосовували «ленд-ліз» під час Другої світової війни.

Наприкінці червня 2022 р. Україна завдала ударів по бурових нафтогазових вишках у Чорному морі, захоплених Росією ще у 2014 році, які Росія використовувала для крадіжки українських нафтогазових ресурсів та шпигунства.

29 червня 2022 р. під вогнем українських артилеристів та льотчиків російські окупанти поспіхом утекли з захопленого на початку агресії острова Зміїного в Чорному морі. Представник російського воєнного відомства назвав цю втечу «актом доброї волі». Наступного дня після втечі зі Зміїного російська армія від безсилої люті обстріляла мирне курортне селище Сергіївка на Одещині, убивши 22 мирних людини. Насправді, Росія виявляла таку «добру волю» лише там, де зазнавала поразки, і продовжувала терор проти мирних українських міст —Кременчука, Вінниці, Краматорська, Одеси та десятків інших.

Російські війська також регулярно обстрілювали й окуповані ними міста, аби викликати ворожнечу між українцями. Так само діяла Росія ще з 2014 р. Лідера луганських терористів Болотова було отруєно в Росії після того, як він розповів про такі обстріли росіянами окупованого ними Луганська.

Загалом російські війська набагато частіше завдавали ударів по цивільній інфраструктурі України, ніж по військових об'єктах. За даними МВС України станом на середину серпня 2022 р. з початку повномасштабного вторгнення армія РФ вразила понад 22 тисяч цивільних об'єктів і лише близько 300 - військових.

Хоча на початку липня українські війська залишили основні центри Луганщини - Сіверодонецьк і Лисичанськ, Україні вдалося завдати ворогові колосальної шкоди. Уже за три місяці війни втрати агресора, за оцінками британської розвідки, перевищили втрати СРСР в Афганістані за 9 років.

Крім того, росіяни змусили воювати проти України, часто силоміць, виловлюючи людей на вулицях і в домівках, населення окупованих територій Донецької і Луганської областей, в результаті було винищено велику частину чоловічого населення цих регіонів.

Захоплені міста Росія перетворила на суцільні руїни й зони соціальної катастрофи. Колись Донецьк був одним із найбагатших міст України. У ньому виступали зірки світової естради та світового футболу. Будувалися сучасні об'єкти інфраструктури, кипіло життя. А потім прийшов «руський мір», і в Донецьку тижнями не стало води, а мешканці багатоповерхівок навіть почали виливати зміст своїх горщиків у вікна.

Завдяки західній зброї почалося системне знищення українськими військовими російських складів боєприпасів у глибокому тилу. Удари завдавалися передусім високоточною артилерією HIMARS, які 1 червня 2022 р. США зобов'язалися поставити Україні. Українці звикали цікавитися не лише тим, куди влучили вороги, а й куди влучили Збройні Сили України.

«За шкалою від нуля до десяти ефективність ЗСУ буде на рівні 12, просто з огляду на те, наскільки вражаючими є українці з найрізноманітніших точок зору. Вони знайшли способи робити таке, про що ми й подумати не могли», — заявив про використання українцями американської зброї представник Пентагону — міністерства оборони США.

«Українські солдати є найбільш інновативними та технічно підкованими солдатами з усіх країн, яких я коли-небудь зустрічав. Наші солдати вчилися у них. Вони показали мені, що наш протилокаційний радар навіть кращий, ніж я думав. Вони продовжуватимуть випереджати росіян до остаточної перемоги», заявив колишній командувач збройних сил США в Європі Бен Ходжес.

У відповідь на удари по своїх військах Росія продовжувала терор проти цивільних: ракетні удари по Часовому Яру, Вінниці тощо.

Країни Заходу розпочали надавати Україні істотну збройну допомогу лише тоді, коли переконався, що з початком російської агресії в лютому 2022 р. саме

український народ, як і його військо, готовий з повною віддачею боротися за незалежність.

Ціною колосальних жертв Україна зірвала з Росії маску перед усім світом і врятувала цивілізацію від удару, який готувала Москва. Відважний опір українців на очах усього світу надихнув і дав сили багатьом людям в різних країнах сили порвати з власними компромісами і стати на правдивий шлях.

Ось як про це сказав президент США Джозеф Байден:

«Українці мають міцний хребет. Подивіться тільки, який прогрес вони зробили! Подивіться на жінок та хлопців, на людей, котрі стають перед танками з голими руками і кажуть: "Я нікуди звідси не піду, я у себе вдома". Це просто неймовірно. Людство перебуває у центрі боротьби між демократією та олігархією. Тепер настала година випробування. Кожні чотири-п'ять поколінь проходить такий момент, коли фундаментально змінюється все. Світ не буде вже таким самим. Питання полягає в тому — хто тріумфуватиме? Чи торжествує демократія і цінності, які з нею пов'язані, чи авторитаризм... Подивіться, що він (Путін) робить. Він знищує всі українські культурні центри - музеї, школи, пам'ятки. Він намагається знищити культуру України. Думка, що ми можемо стояти осторонь і дозволити цьому статися, просто неможлива. Неможливо. І тому ми посилили НАТО, і тому ми допомагаємо Україні».

У Німеччині Путіна почали порівнювати з Гітлером. Канцлер Німеччини Олаф Шольц порівняв російську війну в Україні з жахами Другої світової, наголосивши, що протистояння російському імперіалізму – важливе не лише для майбутнього України, а й для всієї міжнародної спільноти: *«Обіцянка "ніколи знову" - на кону».*

Як заявила міністр закордонних справ Великої Британії Ліз Трасс, *«ми знаємо, що українці борються не лише за їхнє майбутнє, а за демократію, майбутнє та суверенітет як такий. Саме тому перемога України важлива для всіх нас. З кожною ракетою, яка потрапляє в українські міста, з кожним чоловіком, жінкою та дитиною, які страждають, ми надаватимемо більше зброї.*

Перемога у цій війні має бути за Україною. Ми надаватимемо допомогу, щоб Україна стала потужнішою, успішнішою після цієї війни, бо вона повстане символом демократії. Те, що Путін намагається знищити Україну — він тільки створює потужнішу, об'єднану націю. Великобританія залишатиметься з Україною стільки, скільки це буде потрібно. Зараз, як ніколи Україна має перемогти».

Ідея європейських корупціонерів щодо умиротворення Путіна за рахунок України була похована відвагою українців.

«Хто-небудь розмовляв з Адольфом Гітлером під час Другої світової війни, хтось казав, що Адольф Гітлер мав зберегти обличчя? Що ми повинні діяти так, щоб не принизити Адольфа Гітлера? Я не чув про таке», - заявив президент Польщі Анджей Дуда.

Під впливом сили українського опору змінювався світ і світова думка. Ще в лютому 2022 р. Німеччина не надавала Україні жодної зброї. Проте згодом усе змінилося.

Канцлер Німеччини Олаф Шольц заявив, що пакет післявоєнної реконструкції для України буде більшим, ніж «План Маршалла», який допоміг відновити Західну Європу після Другої світової війни: *«Збитки великі, вони коштуватимуть мільярди і вимагатимуть від усього світового співтовариства розробки розумних рішень. Це буде велике завдання, яке мало пов'язане з «Планом Маршалла». Він буде більшим... З перших днів після нападу Росії на Україну ФРН постачає в Україну зброю та боєприпаси. Це стало повною відмовою від залізної політики всіх федеральних урядів Німеччини – заборони експорту зброї у кризові зони. Ми постачали все, що було: протитанкові та зенітні комплекси, міни, пушки, тони боєприпасів та нелетальної допомоги. Потім ми перейшли до більш складних та дорогих систем. Самохідні гаубиці, реактивні системи залпового вогню, зенітні системи, контрбатарейні РЛС. Деякі з цих систем настільки нові, що їх було вироблено небагато, а деякі з них навіть не прийняті на озброєння у Бундесвері».*

Колишній державний секретар США Генрі Кіссінджер заявив, що до України слід ставитися як до члена НАТО після повномасштабного вторгнення Росії: *«Жереб кинутий, і після того, як Росія поведилася в Україні, варто так чи інакше ставитися до України як до члена НАТО»*. Хоча ще у травні 2022 р. він заявляв, що Україна має віддати частину своєї території Росії, аби покласти край війні.

У червні 2022 р. Швеція і Фінляндія отримали запрошення вступити до НАТО. На практиці це означає послаблення Росії на Балтійському морі, яке стало майже внутрішнім морем НАТО за винятком двох ізольованих шматків узбережжя. Це тягнутиме послаблення позицій Росії в Європі взагалі. Крім того, зросла вразливість Петербургу і баз Північного флоту Росії. Крім того, Росія муситиме реагувати на нові 1300 км сухопутного кордону з НАТО і відволікати на це війська.

Крім того, НАТО і США істотно посилили свої сили у Східній Європі. Напавши на Україну під приводом стримування НАТО, Путін отримав ще більше НАТО поряд. Насправді, виступ Кремля проти розширення НАТО був лише приводом — Росія напала на Україну якраз тому, що Україна не була членом НАТО і Росія помилково розглядала її як беззахисну здобич.

На початку війни на військову промисловість, нафто-газову та банківські сфери Росії було накладено потужні санкції. Економіка Росії одразу зазнала глибокого падіння, з середини 2022 р. бюджет Росії став глибоко дефіцитним.

Натомість, після зустрічей більше 40 міністрів оборони країн світу в м. Рамштайні в Німеччині Україна почала отримувати дедалі зростаючу підтримку з боку Заходу.

У червні 2022 р. Україна набула статусу кандидата у члени Європейського Союзу. Завзятість України у досягненні європейської мети — сам по собі вражаючий урок послідовності та волі. Народ побачив своє майбутнє, і він йшов до нього. Шлях від кандидата до члена ЄС пов'язаний із виконанням посильних для України та здебільшого технічних умов, причому їхнє виконання легко перевірити. У переважній більшості випадків виконання цих умов повністю

перебуває у руках країни-кандидата. І тому тепер уже від самої України залежить – вступить вона до ЄС чи ні.

Причому дві головні переваги вступу до ЄС Україна вже має: це безмитна торгівля та безвізове пересування Європою. Залишилося отримати доступ до європейських фондів із розвитку інфраструктури.

Є лише один приклад, коли кандидат у члени ЄС так і не досяг мети – це Туреччина. Але випадок з Туреччиною — особливий: це країна, що майже повністю знаходиться в Азії. До того ж вона має неврегульований конфлікт із країнами-членами ЄС — Кіпром і Грецією.

Це рішення означало, що Європа визнала Україну своєю, частиною європейської цивілізації. В умовах, коли Росія своїм варварством виокремила себе з людства, це означає формування чіткого цивілізаційного кордону, з Україною на боці Європи. Україна не потрапила на той бік цього муру, а є по цей - на боці Європи і людського прогресу та цивілізації.

Надихнувшись прикладом України, голоси за свою свободу проти імперії почали подавати інші країни й народи, зокрема Казахстан.

Війна показала, що армія настільки сильна, наскільки сильні суспільство, економіка та політична структура, які її створили. У цьому розумінні Росія виявилася аж ніяк не великою державою, а глибоко враженою, слабнучою державою.

Натомість, Збройні Сили України зробили для людства неоціненну послугу: розвіяли міф про незвичайну бойову силу російського війська.

Росія продовжила агресію проти світу іншими методами й почала сама відключати Європу від газу. Європа (і насамперед її економічний локомотив – Німеччина) зіткнулися з великим викликом. Однак, Європа почала економити, заявила, що запустить вугільні електростанції, призупинить закриття АЕС, купуватиме зріджений газ, але не піддасться на російський шантаж. Тож, Росія стрімко втратила європейський ринок газу, над здобуттям якого працювала понад півстоліття, з 1960-их рр. З кінця 2022 р. в ЄС запроваджує нафтове ембарго проти Росії, що зробить економічний занепад Росії невідворотнім.

Не досягши успіхів, Росія почала шантажувати світ зерновою кризою. Україна до масштабної російської агресії постачала на світовий ринок 10% усього зерна. Вилучення таких обсягів з ринку загрожувало спричинити продовольчу кризу й викликати голод в окремих регіонах світу.

Цим вирішила скористатися Росія – не тільки блокадою морських портів, через які вивозиться зерно, а й підривом основи майбутнього українського урожаю. Агресор не тільки залишив замінованими землі, а й дистанційним мінуванням розкидав по українських полях міни, які не давали українським хліборобам орати й сіяти, бив по сховищах паливно-мастильних матеріалів. Проте під тиском країн Азії і Африки, спраглих до українського зерна, Росія зрештою мусила за посередництва Туреччини укласти «зернову угоду» щодо вільного експорту українського зерна Україною.

Коли газовий і зерновий шантаж провалилися, йдучи від злочину до злочину, Росія почала тему ядерної загрози. Повідомивши про мінування Запорізької АЕС в Енергодарі, Росія почала погрожувати безпеці західних атомних електростанцій та продукувати тривожні повідомлення щодо майбутньої аварії на ЗАЕС. Усе це з єдиним посилом до людей в Україні та Європі – щоб примусити Україну до переговорів з метою втримати частину загарбаних українських територій.

Росія напала на Україну тому, що хотіла заволодіти вкраденим в Україні – історією, землею, ресурсами. Щоб загарбати це, Росія вирішила вбити справжнього власника і спадкоємця – Україну. Крім того, Кремль сподівався шокувати Захід жорстокостями – мовляв, Росія робить злочини, а «боягузливий» Захід лише обурюється. Нарешті, для Росії саме існування України, яка рухається вперед, до цивілізації, було нестерпним. Росія на цьому тлі розуміла свою неповноцінність.

Задумана Кремлем, аби знищити Україну і вбити українців, війна підштовхнула національне самовизначення українців та стрімко підвищила популярність України, української мови й культури у світі. Світові зірки стали співати українських пісень, українські прапори замайоріли на всіх континентах у

десятках країн світу. Подекуди їх на вулиці можна зустріти частіше, ніж прапори самих цих держав. Україна викликала вибух симпатій до себе по всьому світові, спричинивши відродження гуманістичних засад Західної цивілізації.

Україна опинилася на виду в усього світу – отримала шанс формувати і показувати свої стандарти, які забезпечать країні унікальне місце у світі, наповнити українським змістом.

Найголовніше, любов до своєї Батьківщини спалахнула з новою силою серед самих українців. Посилився перехід російськомовних українців на рідну мову. Міський голова Кривого Рогу Олександр Вілкул, який колись виступав з прорадянських позицій, закликав мешканців міста спілкуватися українською мовою: *“Захищаючи Україну, треба враховувати не тільки військовий фронт, а й культурний. Так історично склалося, що ми, криворіжці, звикли переважно розмовляти російською мовою, але зараз МОВА – це також наша зброя. Ми робимо лагідний процес переходу на українську мову і створюємо комфортні умови для цього. Зокрема, Військова адміністрація організувала в кожному районі міста мовні клуби «Спілкуймося українською». Вже більшість нарад я проводжу українською. Процес перетворень триває!”*.

Згідно з даними соціологічного опитування Київського міжнародного інституту соціології станом на серпень 2022 р., порівняно з 2021 роком, частка тих, хто ідентифікує себе з Православною Церквою України, зросла із 42% до 54%. Натомість із 18% до 4% знизилася частка тих, хто ідентифікує себе з УПЦ Московського патріархату.

У Кремля явно провалилися важливі частини його багатоходової операції з підкорення України і світу:

- мігрантська атака на Польщу і Європу, з метою її відволікти та хаотизувати,
- спроба розколоти Європу та залякати США, НАТО та ЄС своїми озброєннями,
- газовий шантаж Європи.

Натомість, Україна і світ почали розглядати ситуацію як шанс зробити так, щоб Кремль уже ніколи не міг підловити світ у момент слабкості та остерігався агресії.

Після завершення війни Україна отримає новий «план Маршалла», тільки тепер допомагати буде не сама Америка, як у Європі після Другої світової, а весь «золотий мільярд» — найбагатша і найрозвиненіша частина людства. І всі ресурси буде сфокусовано не на багатьох країнах, як під час реалізації «плану Маршалла», а лише на Україні.

Українці зрозуміли: що б не робили окупанти, як би вони не намагались зламати дух України, українці повинні триматись, бути мобілізованими і повністю зосередженими на тому, що необхідно для перемоги, думати, як ще можна допомогти обороні України. Збройні Сили України – лише передовий загін спільної боротьби. Захист Батьківщини — обов'язок всього Українського народу. Кожен українець на своєму місці має спокійно робити свою справу, наближаючи перемогу.